

kennis, hem gedurende zijn opleiding tot arts door universiteits-specialisten geboden, in zijn werk nog met vele andere gebieden in aanraking komen, waarover hem een oordeel wordt gevraagd en waarin hij dus een deskundig advies zal moeten kunnen geven. Met het erkennen van dit feit onderschrijft de Commissie de opvatting, dat ook de huisartsgeneeskunde, bezig is zich te ontwikkelen tot een eigen specialisme. Om enige van deze „andere gebieden” te exploreren en meer voor de huisarts toegankelijk te maken, zijn de Boerhaave-cursus „Trainingsmethoden in medische Psychologie” (1960) en de cursus te Nijmegen „Maatschappelijke facetten van gezondheid en ziekte”, (1961) georganiseerd. Deze cursussen hebben aanleiding gegeven tot oprichting van de subcommissie „Medische Psychologie”, die zich heeft belast met het stimuleren van studiegroepen voor medische psychologie, maar ook met registreren en kritisch bekijken van de bereikte resultaten. Met dit doel heeft de subcommissie op 10 november te Amsterdam een studiedag georganiseerd. Deze studiedag kan, naast de genoemde artsencursussen, als derde mijlpaal in de ontwikkeling der huisartsgeneeskunde worden beschouwd. Naast het exploreren van nieuwe gebieden, die de huisarts in zijn werk nodig heeft, zal ook de nascholing van de kennis, die de arts op de universiteit heeft opgedaan, een belangrijke taak van de Commissie moeten zijn. Het „wat, hoe en door wie” is hierbij geen gemakkelijk te beantwoorden vraag. Het zal stellig wel zo zijn, dat vele methoden goed en bruikbaar zijn. Om over het bestaan en de aard van deze in de periferie ontwikkelde methoden een beter inzicht te krijgen, heeft de Commissie reeds in 1961 besloten, dat ieder van haar leden enige centrumbesturen zou bezoeken. Deze bezoeken zijn thans vrijwel voltooid. Bovendien hebben deze bezoeken een stimulerende werking op de centrumactiviteiten gehad en hebben ook vele gegevens over deze activiteiten, over de mogelijkheden van nascholing, over de verschillende methoden opgeleverd.

Mede door de bij het bezoek aan de centra verkregen inlichtingen konden in de commissie verschillende op initiatief van huisartsen ontwikkelde nascholingsmethoden worden besproken.

In de discussie van de Commissie doen zich steeds nieuwe problemen voor, waarvan een goede oplossing voor het werk van de Commissie van groot belang zou zijn. De verhouding huisarts-specialist, huisarts-ziekenhuis, de aparte opleiding voor de huisarts, de verantwoordelijkheid van de huisarts zijn slechts enige van deze problemen. Een poging om door middel van een aantal vraagstellingen nader door te dringen tot de theoretische facetten van deze problemen, moest door tijdsgebrek achterwege blijven. Wel werd het de Commissie duidelijk, dat haar taak te omvangrijk is, zodat het N.H.G.-bestuur om hulp werd gevraagd bijvoorbeeld in de vorm van een bureau met betaalde hulpkrachten.

In de loop van dit jaar werden de bezoeken aan de centrumbesturen voltooid. Van Lidth de Jeude en Scheeren hebben zich belast met verwerking der gegevens, en reeds werden enige voorlopige gegevens aan de leden toegezonden. Wanneer alle gegevens zijn verwerkt, zal een volledige publikatie volgen. De bezoeken aan de centrumbesturen zullen worden herhaald, waarbij zal worden getracht een continu-contact te onderhouden.

Contacten. Jongsma en Lahr hadden een officieuze bespreking met enige leden van de Staf van het Rode Kruis-ziekenhuis te Den Haag, en met twee Haagse huisartsen, omdat dit ziekenhuis de wens had te kennen gegeven een huisartsenopleiding te creëren. Ook ziekenhuizen te Breda en Beverwijk hadden soortgelijke plannen.

In augustus werd de secretaris benaderd door collega Weyel uit Amsterdam, die plannen had voor een nascholingsexperiment te Amsterdam. Hoewel tot nu toe van verwezenlijking dezer plannen nog niets is gekomen, lijkt de tijd er rijp voor. Het interimrapport van de commissie „Opleiding van de huisarts” geeft richtlijnen voor een dergelijke opleiding, doch experimenten als de hierboven genoemde zullen de weg verder moeten wijzen.

Prof. Deenstra, Jongsma, v. d. Weg en Veldhuyzen van Zanten hebben een begroting samengesteld. De bedoeling is dat de Commissie beschikt over een bureau met betaalde

krachten, waar routine-werk kan worden verricht, onderzoeken uitgewerkt, enz.; en bovendien dat de Commissie in staat wordt gesteld N.H.G.-leden uit te zenden om nascholing te volgen of te onderzoeken, of aan belangrijke nascholingsprojecten deel te nemen.

In de loop van 1962 verzocht de Medische Faculteit van de Rijks Universiteit te Utrecht bij monde van Prof. Deenstra, adviseur van de Commissie Nascholing, aan de Commissie medewerking te willen verlenen aan het organiseren van de cursus voor huisartsen te Utrecht. In overleg met Prof. Deenstra kwam bij de samenstelling van het programma van deze artsencursus, op 16, 17 en 18 mei 1963, naast de vraag, welke onderwerpen voor de huisarts het aantrekkelijkst zijn, ook de vraag naar voren in hoeverre verschillende nascholingsmethoden op deze cursus kunnen worden gedemonstreerd. Aangezien het kennismaken met de verschillende nascholingsmethoden vooral voor de leden van de centrumbesturen en van de verschillende commissies van het N.H.G. van belang zullen zijn, besloot de Medische Faculteit te Utrecht op verzoek van de Commissie aan genoemde functionarissen van het N.H.G. een persoonlijke uitnodiging tot het bijwonen van deze cursus te sturen.

Twee huisartsen richtten zich tot de Commissie met vragen, respectievelijk over de psychosociale anamnese en fysieke therapie. Door telefonisch contact werden adviezen gegeven. Contact met individuele leden moet zoveel mogelijk worden gestimuleerd.

Buitenlandse contacten. Buitenlandse contacten werden hoofdzakelijk door Veldhuyzen van Zanten onderhouden, die ook de International Medical World Conference on The Organization of Family Doctor Care bijwoonde, zij het niet als officieel afgevaardigde van het N.H.G.

Richard Scott bezocht Nederland en bracht een persoonlijk bezoek aan de Commissie Nascholing teneinde op de hoogte te komen omtrent de ontwikkeling van de nascholing in Nederland in verband met een door hem uit te brengen advies inzake postgraduate education aan de World Health Organization. De secretaris werd bezocht door Dr. W. Harrar uit Toronto, die zich interesseerde voor problemen van scholing en nascholing van de huisarts en daartoe een reis maakte door Europa, uitgezonden door de Universiteit van Toronto.

Programma voor 1963: 1 het uitwerken van de resultaten van het bezoek aan de centrumbesturen; 2 het voortzetten van het contact met de centra; 3 het organiseren van een artsencursus te Utrecht; 4 het bestuderen van de mogelijkheden van het aantrekken van hulpkrachten voor de Commissie Nascholing; 5 het bestuderen van de mogelijkheid van het verkrijgen van subsidies ten behoeve van nascholing; 6 het coördineren van nascholingsactiviteiten in de centra; 7 het onderzoeken van de mogelijkheden van film en televisie als methoden van nascholing; 8 bestudering van het probleem van de opleiding tot huisarts, het stimuleren en activeren van experimenten op dit gebied.

Dr J. H. F. Lahr, secretaris

JAARVERSLAG 1962 VAN DE LANDELIJKE STUDIEGROEP ARTIKELENDOCUMENTATIE

De studiegroep ving het jaar aan met vijftien leden, van wie zich in de loop van het jaar drie genoodzaakt zagen voor het lidmaatschap te bedanken; de produktie van referaten liep hierdoor in lichte mate terug: er werden 59 referaten (in 1961, 74) vervaardigd, waarvan 45 aan de redactiecommissie van huisarts en wetenschap werden aangeboden ter publikatie. Het percentage goedgekeurde referaten en de kwaliteit ervan bewijst, dat de reorganisatie in het najaar 1961 de stabiliteit van de werkwijze van de studiegroep ten goede is gekomen. Er vallen dan ook bijzonder weinig schokkende zaken over 1962 te vermelden: een enkel abonnement werd opgezegd en sommige referenten wisselden van tijdschrift.

De studiegroep kwam gedurende het verslagjaar driemaal bijeen; deze matige frequentie bevorderde, dat ook de veraf wonende leden meestal aanwezig waren.

A. J. M. Daniëls, secretaris